

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

raad van bestuur
Locatie AMC en VUmc
020-5662109
020-4442512
rvb.secretariaat@amsterdamumc.nl

Datum: 14-06-2023
Ons kenmerk: 23.04.063_MB.pa.U
Betreft: Wijzigingswet afschaffing verbod op het doen ontstaan van embryo's

Geachte mevrouw, heer,

Graag maken wij als Amsterdam UMC gebruik van de mogelijkheid te reageren op de internetconsultatie Wijzigingswet afschaffing verbod op het doen ontstaan van embryo's. Wij zijn blij te lezen dat de regeringspartijen VVD en D66 werken aan modernisering van de huidige wet en met deze wijziging zou de wet meer in lijn met nieuwste wetenschappelijke ontwikkelingen zijn.

Het onderzoeksinstituut Amsterdam Reproduction & Development (ARD) van Amsterdam UMC en in het bijzonder het centrum voor voortplantingsgeneeskunde en het laboratorium voor voortplantingsbiologie is, ook internationaal, zeer sterk in embryo onderzoek. Om stappen te zetten in onderzoek met vroeg menselijke embryo's, waarvan het doel is vruchtbaarheidsbehandelingen te verbeteren of tot nieuwe behandelingen te komen, is verruiming van de huidige Embryowet noodzakelijk. Middels deze reactie geven wij u graag onderstaande aandachtspunten mee.

Het onderzoek dat zonder de voorgestelde verruiming niet uitgevoerd kan worden betreft onderzoek naar de basale principes van de bevruchting en vroege menselijke ontwikkeling, onderzoek naar nieuwe voortplantingsbehandelingen en onderzoek naar effectiviteit en veiligheid van huidige voortplantingsbehandelingen, waaronder IVF (In Vitro Fertilisatie). Alternatieven voor het speciaal tot stand brengen van embryo's, zoals het gebruik van diermodellen, embryomodellen tot stand gebracht met behulp van stamcellen of overgebleven en gedoneerde embryo's na IVF, zijn niet voor alle bestaande onderzoeksvragen geschikt. Het bestuderen van de menselijke bevruchting en de vroege menselijke ontwikkeling, specifiek de eerste dagen na de bevruchting, zijn hier niet mee mogelijk. Belangrijke processen die plaatsvinden in de hele vroege humane embryo ontwikkeling (pre implantatie embryo's) kunnen op dit moment niet bestudeerd worden.

Een concreet voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een nieuw embryo kweekmedium dat zou moeten leiden tot méér zwangerschappen na IVF. Immers nu is slechts 1 op de 3 behandelingen succesvol, daar valt dus winst te boeken. Na het testen op muizen embryo's en gedoneerde restembryo's na IVF is het nu gebruikelijk om een klinische pilot studie te starten waarbij dit kweekmedium in de praktijk toegepast wordt.

Kenmerk: 23.04.063_MB.pa.U

Het zou beter zijn om als tussenstap eerst de effecten van een dergelijk nieuw kweekmedium te bestuderen op humane embryo's die hiervoor tot stand gebracht worden. Er zijn in deze ontwikkelingsstadia namelijk al belangrijke verschillen tussen muis en mens en de beschikbare restembryo's zijn al verder in hun ontwikkeling dan de eerste dagen na de bevruchting. Dit stadium kan wel bestudeerd worden met voor onderzoek tot stand gebrachte embryo's. Dit is van belang omdat in dit stadium van ontwikkeling essentiële biologische processen plaatsvinden (herprogrammering epi-genetica, activatie genoom, etc.) en het is juist dit stadium van ontwikkeling waar embryo's zich in bevinden tijdens een IVF behandeling.

Daarnaast is nu essentieel onderzoek naar nieuwe voortplantingsbehandelingen met mogelijk grote maatschappelijke impact, die vaak in het buitenland ontwikkeld worden, zoals bijvoorbeeld kiembaanmodificatie of mitochondriële vervanging technieken, niet mogelijk. Deze technieken worden tijdens of direct na de bevruchting uitgevoerd en kunnen dus vanwege de beperking in de huidige Embryowet nu niet in onderzoeksverband in Nederland worden bestudeerd. Dit onderzoek is van groot belang, omdat de praktijk leert dat deze technieken in het buitenland vaak met onvoldoende onderzoek naar effectiviteit en veiligheid worden geïntroduceerd. Helaas volgt dit laatste uit het feit dat internationaal de voortplantingsgeneeskunde gedomineerd wordt door commerciële klinieken en een industrie met grote belangen daar rond omheen.

Nederland bevindt zich wat dat betreft vooralsnog in een uitzonderingspositie. Verruiming van de Embryowet schept uiteraard verantwoordelijkheden, maar biedt naar onze mening vooral ook kansen. Verruiming is noodzakelijk om stappen te zetten in verbetering van vruchtbaarheidsbehandelingen of alternatieven voor bestaande behandelingen te ontwikkelen.

Uiteraard zijn wij bereid verder met u van gedachten te wisselen over onze aandachtspunten.

Met vriendelijke groet,

Dr. Karen Kruijthof
Lid raad van bestuur

CC - Dr. Sebastiaan Mastenbroek, klinisch embryoloog
- Mirjam van Belzen, Senior adviseur Public Affairs